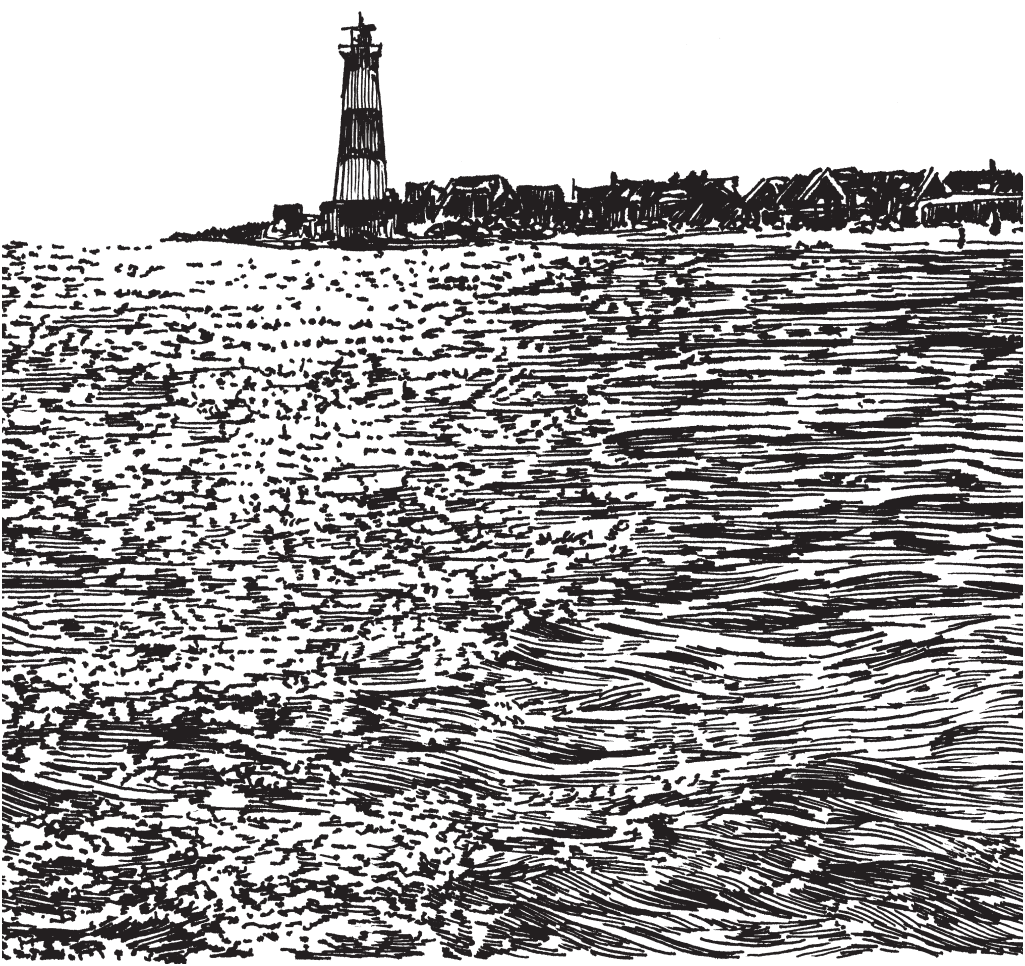

Inhoudsopgave

Vooraf	9
Winter	13
Lente	49
Zomer	83
Herfst	121
Alle verhalen	143

Winter

Hemelkoepel

Na de uitvaart van mijn vader zeilde ik zo snel mogelijk naar het noorden; de wind was gunstig en de dag vouwde zich om het vriespunt heen. De lucht was zo grijs als het water, met niets ertussenin, behalve mijn bootje dat met gespreide vleugels het Paard van Marken passeerde, bijna vluchtend.

Ga maar varen, zeiden ze thuis, en ik vertrok.

Mijn vader was geen zeiler maar probeerde het wel: ik herinner me een gehuurde stalen spitsgatter met een houten mast die een week lang op de plek in Friesland bleef liggen waar hij hem had aangetroffen. De zeilen hees hij niet, het waaide; ik denk dat hij bang was voor de boot en het niet liet merken.

Ik zeilde daar wel, in een piraatje van een jongen die even oud was, een jaar of zeven, en ik kan me niet herinneren dat me iets is uitgelegd. Niets kan ik me herinneren behalve de wind en hoe dat bootje even opzij helde, zich geruisloos in beweging zette, het zog dat begon te sissen. Hele dagen zeilen met een jongen zonder naam, dicht op het water, steeds hetzelfde rondje, weg van die spitsgatter en weer terug naar mijn vader.

Hij droeg zijn dromen over op zijn zoon, dat was voldoende. Zijn zoon mocht ermee doen wat hij wilde. Die zeilde nu zijn zeiljacht in z'n oppie over het Markermeer, het was half januari, het daglicht stelde weinig voor.

Het Paard dook huiverend weg in de regenmist en ik gijpte richting Volendam. Daar staken ze de lampen aan van het voetbalstadion, zodat de kust in brand stond. Zo stuurde ik de boot een zwartgeblakerde Gouwzee op.

De vaargeul daar is onverlicht, maar ik wist waar ik moest zijn en bleef onder de rode boeienlijn. De beste plek is aan de dijk, daar schuilen de watervogels ook, de kiel raakt er nog net niet de modder.

Ik liet het anker gaan en trok me terug in de kajuit, zag de ijskristallen groeien op de ramen en maakte een pan soep.

Thuis begrijpen ze het belang van mijn tochten naar het noorden, ook al is het maar een mijl of twaalf en leg ik elke keer hetzelfde rondje af. Altijd ankeren in dezelfde luwte; de kerkklokken van Marken verdrijven de eenzaamheid. Naar de reden om dit te doen moet je me niet vragen.

Ooit zag ik een racejacht een Deense haven binnenstormen onder een veel te vol tuig, het droeg een Poolse vlag en heette *Endorfina*, naar het gelukshormoon.

Maar dat is niet de reden, dacht ik, het is anders.

Die nacht stapte ik blootsvoets aan dek, controleerde de ankerlijn en bleef nog even staan. Het meer was leeg op de watervogels na. De wind was verdwenen en naast een blauwe maan stonden wat sterren; één ervan was het ankerlicht op de mast.

Ik staarde in de hemelkoepel.

‘Hé pa,’ riep ik naar boven, ‘kijk eens naar beneden!’

Mijn voeten tintelden toen ik weer onder de dekens lag.

Lente

Zeevonk

Het is vast niet waar, maar 's nachts zeilt het sneller. Tijdens een goede, maanloze nacht hoor je het water sissen en voel je de romp snijden door onzichtbare golven, verlost van de sores van de dag. Tijdens een prachtige nacht licht ook nog eens het zog op van de zeevonk, als een kometenstaart, en tijdens een perfecte nacht verschijnen dolfijnen voor de boeg, zwart op zwart, soms in zilveren watersluiers.

Tijdens een slechte nacht beukt het bootje tegen een betonnen zee, terwijl onweersbuien recht naar beneden vallen – en nog gaat het sneller dan overdag, alsof je vliegt, onderweg naar een oneindig paar-se dageraad.

Dat komt, denk ik, omdat de overgebleven zintuigen 's nachts beter hun best moeten doen. Bind maar eens een blinddoek om: als het zicht is uitgeschakeld komt het aan op horen, voelen, ruiken en proeven. En op het zesde zintuig dat alle zeilers kennen, maar waar niemand het over heeft omdat het een naamloos geheim moet blijven, een wonderlijke samenballing van intuïtie, ervaring, luciditeit, vertrouwen, alertheid, vermoeidheid, geluk en angst. Gevoel, is denk ik een goed woord, al dekt het nauwelijks de lading.

Het log geeft zes knopen aan zoals altijd, maar jij weet dat het harder gaat, want een log heeft geen gevoel.

Ik kijk nog eens naar de filmpjes van de Noorse solozeiler Erik Aanderaa, die er niet voor terugdeinst dingen te doen op zijn gevoel. Jammer genoeg is zijn bootje gaandeweg de YouTube-carrière vol komen te hangen met gesponsorde gadgets waarvan ik het bestaan niet kende, moderne sponsorspullen, een blik in de nabije toekomst. Inmiddels heeft hij een thermische nachtzichtcamera gemonteerd die over

de boeg vooruitkijkt, en z'n bevindingen doorgeeft op schermen in de kuip en in de kajuit, opdat Erik zich 's nachts tijdens een wilde oversteek van de noordelijke Noordzee heerlijk te ruste kan leggen, en alleen maar af en toe naar het apparaat hoeft te kijken om te zien of er nog vissers drijven, of op hol geslagen boeien.

Het zevende zintuig. Te koop in de watersportwinkel voor vierduizend euro exclusief mastmontagebeugel; het zal niet lang duren voordat andere zeilers 'm monteren, voor de veiligheid uiteraard, want dat is belangrijk op zee. Gevoel is gevaarlijk, ook dat is waar.

Voor minder geld is trouwens ook een achtste zintuig verkrijgbaar, een dag/nachtcamera, lees ik, te combineren met een sensor die 'slimme navigatiebeslissingen' mogelijk maakt 'met behulp van augmented reality'.

Het is niet anders: onze zintuigen raken ondergeschikt, vooral dat zesde zonder naam, voor veel zeilers toch de reden een oversteek door de nacht te wagen. Opgeslokt door het donker is alles overzichtelijk, het gebeurde vaker dat ik het eerste ochtendlicht op de kromming van de aarde zag liggen, maar liever nog een uurtje was doorgevaaren zonder zicht. Alles is dan gekrompen tot één plek en één moment.

Nooit zal ik vergeten hoe het was om onderweg van Lowestoft naar IJmuiden op mijn rug naast de mast te liggen, starend naar de sterren en de rode gloed van Mars. Best gevaarlijk, want voor de boeg had een visser kunnen drijven, of een op hol geslagen ton, dus ik snap wel dat sommige zeilers hun bootjes volhangen met elektronische zintuigen. Ongetwijfeld zullen de komende jaren velen volgen, totdat het betaalbaar en gemeengoed is geworden.

Het is ze gegund. Maar sneller zal het 's nachts niet langer gaan.